

Bemærkninger til forslaget

1. januar 1979 trådte loven om offentlige myndigheders registre i kraft. Loven har således virket i over 7 år, og det må være rimeligt at gøre status over registeropbygningen og registeranvendelsen inden for offentlige myndigheder. I forbindelse med en statusopgørelse er det væsentligt at se på udformningen af forskrifter, der ifølge loven skal fastsættes i forbindelse med hvert enkelt register. Socialistisk folkeparti stemte i sin tid imod loven om offentlige myndigheders registre under henvisning til, at lovens bestemmelser er meget vagt formulerede og derfor ikke giver nogen sikkerhed mod en meget vidtgående anvendelse af EDB-registre, herunder samkøring. Denne kritik blev af lovens tilhængere imødegået bl.a. under henvisning til, at forskrifterne for de enkelte registre, der har karakter af bekendtgørelser, skulle indeholde mere præcise regler for registeranvendelsen. Der blev således ved vedtagelsen af registerloven lagt op til, at forskrifterne skulle være et centralt led i retssikkerheden. Lovens tilhængere henviste endvidere til, at det nye organ registertilsynet skulle have et særligt ansvar for at værne om retssikkerheden.

I takt med indførelsen af EDB er der sket en stærk centralisering af personregistreringen. Den typiske personregistrering på et forvaltningsområde starter naturligt nok hos de lokale myndigheder, der har den direkte kontakt til brugerne. Derfra går oplysningerne i mange tilfælde videre til centrale kommunale registre (Kommunadatas fælleskommunale registre). Næste trin er centrale statslige registre (f.eks. hos sundhedsstyrelsen og arbejdsdirektoratet). En særlig koncentreret registeropbygning findes hos Danmarks Statistik. Endestationen i denne centraliserede datastrøm er rigsarkivet, hvor personregistre – helt eller delvis – risikerer at havne. Alle disse registre inden for den offentlige sektor, ca. 1.000 i alt, har personidentificerbare oplysninger, og der benyttes endda CPR-nummer som identifikation.

Registeropbygningen er særlig intens på det sociale og sundhedsmæssige område, hvor der er talrige registre med meget følsomme oplysninger,

(f.eks. det centrale psykiatriske register og sundhedsstyrelsens abortregister).

Det er efterhånden blevet vanskeligt at få øje på det kommunale selvstyre i forbindelse med registeropbygningen og registeranvendelsen. Som et forholdsvis nyt fænomen har statslige myndigheder fået adgang til at trække oplysninger direkte fra kommunale registre til statistiske formål. I forbindelse med det centrale statslige register over personer med vidtgående psykiske handicap har man pålagt personale i kommunale institutioner at indberette direkte til det statslige register. Denne udvikling betyder, at kommunalbestyrelserne og amtsrådene delvis er frataget ansvaret for de oplysninger, som borgerne afgiver til kommunale myndigheder.

Registertilsynet har tilsyneladende forholdt sig ukritisk til den fortsatte centralisering af personregistreringen også vedrørende følsomme oplysninger.

Den typiske registrering sker, uden at de registrerede informeres. Den samme mangel på orientering gør sig gældende ved videregivelse af oplysninger.

SF finder, at der er behov for en revision af loven om offentlige myndigheders registre for at sikre større retssikkerhed på området. I forbindelse med en revision af loven lægges der vægt på:

- 1) at de registrerede informeres, så de får mulighed for at følge med i, hvad der sker,
- 2) at der stilles krav om entydighed og præcision ved udformningen af de forskrifter, der gælder for de enkelte registre,
- 3) at der skabes lovmæssige garantier mod, at EDB-udviklingen fører til en tæt og nærgående kontrol af rent private forhold.

Forbrugerrådet har ved flere lejligheder, bl.a. i forbindelse med justitsministerens redegørelse af 12. december 1984 (se Folketingstidende 1984-85, forhandlingerne sp. 3853 og 4576) og justitsministeriets beretning vedrørende eventuelle ændringer i registerlovene, udtalt sig kritisk om registerlovgivningen og den praksis, der har udviklet sig. Dette er senest sket ved skrivelsen af 21. januar